

sætning i en Menneskealder eller mere og er efter min Mening fremdeles en demokratisk Sandhed, at de direkte Skatter ere forholdsvis retfærdige, men de uretfærdige ere netop de indirekte Skatter. Jeg kommer herved til at tænke paa et Ord, jeg en Gang læste, og som gjorde et vist Indtryk paa mig. Under den tredje franske Republik sagde en Gang en Republikaner til en anden: „Hvor herlig var ikke Republikken under Kejserdømmet!“ Jeg synes, dette kan finde Anvendelse paa den nuværende Situation. Jeg synes, man med nogen Ret kunde sige i dette Øjeblik: Hvor herligt var ikke Venstreministeriet under Højreregimentet! Men mange Forhaabninger og Forventninger til Venstreministeriet, som vi nærede under Højres Ministerier, ere ikke gaaede i Opfyldelse. Se vi tilbage paa Skattesagens Historie, forekommer det mig, at man stadig har vendt sig mere og mere i agrarisk, og storagrarisk Retning, og mindre og mindre i demokratisk Retning. Der blev i 1894 nedsat en Toldkommission. Dens Forslag vare gennemgaaende demokratiske, baade Venstre og moderate sluttede sig dertil, og de gik ud paa en Nedsættelse af de indirekte Skatter og til Indførelse til Gengæld af en Formue- og Indkomstskat. Man søgte altsaa at forringe de indirekte og forhøje de direkte Skatter. Dette var Venstres og endog de moderates Standpunkt i Toldkommissionen i 94. Saa kom Reedtz-Thotts Skattelove i 1897, og da begik efter min Mening Venstrepartiet en demokratisk Fejl af skæbnesvanger Betydning. Man protesterede ganske vist mod Sammenkoblingen af de to Sæt Skattelove, men man protesterede ikke mod det, man først og fremmest burde have protesteret imod, mod den Sammenkobling, Regeringen foretog af Lettelsen af de direkte Skatter, Hartkornsskatterne, og af Overføringen med Indkomstskatten. Man opgav det gamle demokratiske Standpunkt, at Indkomstskatten skulde bruges til en Reform af de indirekte Skatter. Den Regering, der fremsatte disse Skattelove i 1897, faldt, og den Gang den faldt, var der mange Forventninger om, at nu skulde Sagen blive taget op paa en anden Basis. Disse Skattelove have, kan man sige, kostet ikke mindre end tre Regeringer Livet. Denne Omlægning af Millionerne, dette Skattespil, der spilles her i det tredie Folketing under den fjerde Regering, er Gang paa Gang endt med, at Ministeriet er gaaet af, at de „8 om Kongen“ — eller i sin Tid var

der maaske kun 7 eller 6. — ere faldne, og saa har man tænkt og haabet fra mange Sider — ogsaa fra mange Sider i dette Tings Flertal, det ved jeg af private Samtaler, af Ytringer paa Valgmøder og af Udtalelser i Pressen —, at nu skulde Keglerne rejses paa en ny Bane. Men hver Gang ere Keglerne blevne rejste paa den gamle Bane, og de nuværende 8 om Kongen staa ganske paa samme Maade som de tidligere. Den højtærede Finansminister ndtalte netop ved Forelæggelsen, at man vilde blive i de gamle Baner. Da Ministeriet Hørring faldt i 1900, var der nogen Udsigt til, at Sagen kunde blive taget op paa en ny Basis og ført tilbage til den gamle, men i 1897 forladede demokratiske Bane. Jeg skal saaledes nævne, at den daværende Folketingsmand for Ringkøbing (I. C. Christensen) udtalte, at man maatte vel erindre, at Reedtz-Thotts Love var Højre-Love, medens det nu vilde blive den parlamentariske Skattekommissions Opgave at fremsætte Venstres Tanker. Endvidere skal jeg erindre om, at det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe) udtalte, at der var store og væsentlige Fejl og Mangler i de hidtidige Skattelove, som man dog havde været saa glad ved, og at nu skulde Skattekommissionen afhjælpe disse Mangler og Fejl, saa at man kom ind paa nye Baner. Og et ledende Venstre-Organ som „Politiken“ erklærede Gang efter Gang, at den Reedtz-Thottske Skatte-Reform var en Skinreform, men nu gjaldt det om at gaa til en virkelig Reform. Der næredes derfor ogsaa i mit Parti store Forventninger til den parlamentariske Skattekommission, men trods enkelte Forbedringer blev den alligevel ved at holde sig i de gamle Baner.

Nu sagde den højtærede Finansminister forleden Dag ved Forelæggelsen af disse Love, at man stadig vandrer i de gamle Baner. Men jeg spørger: Var det egentlig det, man tænkte sig under et Venstreministerium, at man skulde blive i de gamle Baner? Tænkte man sig ikke, at man skulde vandre i ny Baner? Saaledes have i alle Tilfælde jeg og mine Meningsfæller opfattet det. Jeg synes, vi vandre i lovlig stærk Grad ad gamle Baner: Prinsesserne faa Udstyr, Kanoner blive bevilgede, Statslaan optagne, nu vandre vi ogsaa for Skattelovenes Vedkommende ad gamle Baner. Jeg forstaaer godt, at der tidligere under Skattelovenes Behandling i Landstinget laa et storpolitisk Tryk over Forhandlingerne, og at det gjaldt om at manøvrere klogt og dygtigt,